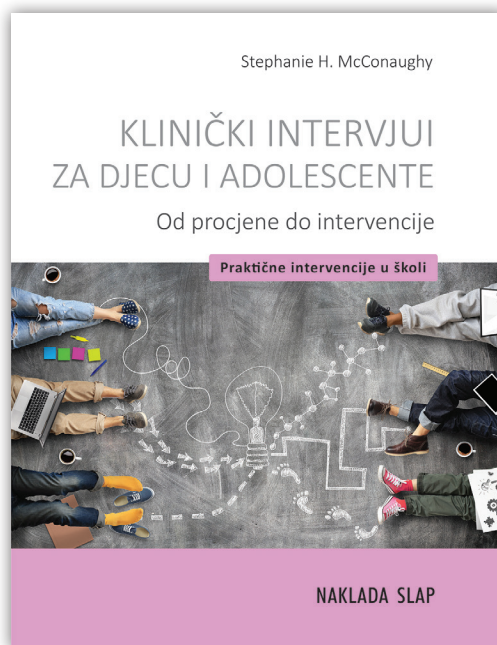

Stephanie H. McConaughy
“Klinički intervjui za djecu i adolescente – Od procjene do intervencije – Praktične intervencije u školi”

Naklada Slap, 2022., format: 20 x 26 cm,
meki uvez, opseg: 288 str.
ISBN: 978-953-191-056-2

Intervju je uključen u svakodnevni rad psihologa, nerijetko i češće od drugih metoda i tehnika psihološkog rada. Ipak, sustavni pregledi ove metode tek su u posljednje vrijeme dostupni stručnjacima. Za psihologe – stručne suradnike u školi ovu knjigu smatram nezaobilaznom, a za psihologe u drugim područjima ili druge stručnjake koji rade s djecom izrazito korisnim i informativnim tekstom za poboljšanje vlastitih vještina intervjuiranja i procjenjivanja djece i adolescenata. Postojale su tendencije da se intervju promatra kao dodatna, nedovoljno pouzdana i nedovoljno precizna metoda rada. Upravo sustavni pregledni tekstovi koji potiču promišljanje i planiranje pristupa intervjuiranju povećavaju vrijednost ove metode. Knjiga „Klinički intervjui za djecu i adolescente – Od procjene do intervencije – Praktične intervencije u školi“ funkcionira ne samo kao sustavni pregled područja već i kao priručnik kojem će se praktičar često vraćati u svom radu.

Knjiga je podijeljena u deset poglavlja. Prvo poglavlje pozicionira intervju u okvir multimetodne procjene, nakon razmatranja njegove uloge u povijesnom kontekstu te prirode i radnih pretpostavki kliničkih intervjua, kao i

sadržaja intervjua i strategija postavljanja pitanja. Posebnost ove knjige je korištenje prikaza pojedinih slučajeva s kojima autorica upoznaje čitatelje već u prvom poglavlju, a vraća im se u kasnijim poglavljima kako bi čitatelju približila opisano u poglavlju. U drugom poglavlju autorica donosi sustavan pregled obilježja ranog i srednjeg djetinjstva te adolescencije sa strategijama postavljanja pitanja u svakom od ta tri razdoblja. Na ovom mjestu upućuje čitatelja na to kako s djecom i adolescentima razgovarati o pitanjima povjerljivosti, ali i o drugim važnim temama poput pitanja u kakvom okruženju provoditi intervju, kako intervjuirati djecu koja govore drugim jezikom te kako se nositi s laganjem. Slijede tri poglavlja koja se bave tematskim cjelinama u intervjuu: prvo se obrađuje dio intervjua koji se odnosi na ak-

tivnosti, školu i odnose s vršnjacima, potom dio koji se odnosi na svijest o sebi i osjeća je uz poseban osvrt na pitanja specifična za adolescenciju poput rizičnih ponašanja, dok se treće poglavlje u ovom nizu usmjerava na to kako provoditi intervju kako bismo saznali kakva je djetetova situacija kod kuće i kakvi su obiteljski odnosi. U sljedeća dva poglavlja autorica obrađuje način provođenja intervjua s roditeljima i nastavnicima. Osmo poglavlje usmjereno je na intervju kao jednu od metoda procjene kojom dolazimo do podataka i integraciju tih podataka u izvještaj o provedenoj procjeni. Zadnja dva poglavlja bave se izrazito izazovnim temama procjene rizika (za samoubojstvo i za činenje ili prijetnju nasiljem u školama). Treba istaknuti da je deveto poglavlje „Procjena rizika za samoubojstvo“ napisao David N. Miller, dok je deseto poglavlje „Procjenjivanje mladenačkog nasilja i prijetnji nasiljem u školama: Procjene rizika koje se provode u školi“ napisao William Halikias.

Kako je već spomenuto, intencija autorice je dati praktične smjernice koje će povećati stručne vještine čitatelja. Stoga je svako poglavlje popraćeno prilogima u kojima su predložci dijelova intervjua ili pitanja koja se koriste kako bi se provjerio neki specifični aspekt procjene djeteta, nerijetko i sažeci pojedine teme (primjerice obilježja razvojne dobi i što treba provjeriti u intervjuu u određenoj dobi). Čitatelju u hrvatskom kontekstu može biti zanimljivo usporediti hrvatske zakonske propise i protokole s onima u američkom društvu, kao i usporediti druge tehnike procjene, od kojih su neke dostupne i našim stručnjacima kroz izdanja Naklade Slap, poglavito sustavi procjene koje je razvio Thomas M. Achenbach, ali i dobiti uvid u trenutno nedostupne tehnike od kojih neke mogu biti izrazito interesantne za ujednačavanje standarda procjene djece i adolescenata u našoj zemlji. Teme poput odabira i obilježja prevoditelja te smjernica za rad u intervjuima u kojima sudjeluje prevoditelj po-

staju sve važnije i u našem društvu kako ono postaje sve bogatije imigrantima koji dolaze potaknuti bilo političkim bilo ekonomskim razlozima, ali i drugim osobama kojima hrvatski nije materinski jezik ili je drugi jezik onaj na kojem primarno funkcioniraju. Mogućnosti praktične primjene ove knjige vide se i na ovom primjeru – stručnjacima su ponuđene vrlo jasne smjernice kako prepoznati situaciju procjene u kojoj trebaju angažirati prevoditelja. Drugi vrlo praktičan savjet za situacije u kojima se danas kolege nerijetko nađu jest kako formulirati u informiranom pristanku objašnjenje razloga zbog kojih procjenjivanim osobama ili njihovim zakonskim zastupnicima ne možemo dati na uvid odgovore u psihodiagnostičkim instrumentima. U desetom poglavlju Halikias opisuje i moguće rješenje u takvim situacijama koje pomiruje i pravo na informaciju korisnika i zaštitu autorskih prava autora testova. Niz je takvih praktičnih smjernica u knjizi. Ipak, knjiga je vrlo jasno u svakom poglavlju utemeljena na teorijskim okvirima i empirijskim podacima koji sustavno vode svaku preporuku stručnjacima kako odabrati i provesti određenu metodu i specifičnu tehniku u okviru te metode. Pri tome su teorijske postavke i empirijski podaci uključeni u tekst na način koji je informativan, a nimalo opterećujući za sam tekst. I ovim postupcima autorica dosljedno znanstvenim spoznajama daje mjesto koje je toj spoznaji inherentno – biti podloga koja će voditi i usmjeravati te, ako novi podaci sugeriraju da je promjena potrebna, mijenjati način djelovanja stručnjaka.

Ovu knjigu preporučila bih stručnjacima koji procjenjuju djecu i adolescente ne samo da ju pročitaju već i da ju drže na „policu blizu ruke“ te joj se vraćaju, bilo kako bi provjerili neku od informacija, bilo kako bi koristili brojne protokole koje autorica, zajedno s autorima zadnja dva poglavlja, nudi kao sustavne vodiče našeg rada.

Daniela Šincek